

Dagskrá

1. Kynning á lagaumhverfinu og gildandi reglum
  - Drög að reglum um nánari útfærslu
2. Tillögur nefndar
  1. Uppfærð eyðublöð
  2. Breytt verklag er varðar meðhöndlun læknisvottorða
  3. Drög að verklagsreglum við framkvæmd
  4. Miðlæg skráning samninga
3. Umræður og næstu skref

Skipting ellilífeyrisréttinda

16. janúar 2013

Pórey S. Þórðardóttir hrl.
framkvæmdastjóri Landssamtaka Lífeyrissjóða

Ráðstefna á vegum fræðslunefndar og réttindanefndar LL

3. mgr. 14. gr. laga nr. 129/1997

- 1. tl. Greiðsluskipting
- 2. tl. Réttindaskipting
- 3. tl. Löggjald - framtíðarréttindi

Maki – 3. mgr. 16. gr. laga nr. 129/1997

„Maki samkvæmt þessari grein telst sá eða sú sem við andlátið var í hjúskap eða óvígðri sambúð með sjóðfélaga, enda hafi fjárfélagi ekki verið slitið fyrir andlát sjóðfélagans. Með óvígðri sambúð er átt við sambúð tveggja einstaklinga sem eiga sameiginlegt lögheimili, eru samvistum, eiga barn saman eða konan er þunguð eða sambúðin hefur varað samfleytt í a.m.k. tvö ár.“

- Skráð sambúð

1. -3. tl. 3. mgr. 14. gr. laga nr. 129/1997

- Tekur aðeins til ellilífeyris
  - Örorku- og makalífeyrir óbreyttur
- Gagnkvæm og jöfn skipting
  - Allt að helmingur
- Áunnið á hjúskapartíma eða í óvígðri sambúð

1. tl. 3. mgr. 14. gr. - Greiðsluskipting

- Ekki sjálfstæður réttur - greiðslur falla niður við andlát sjóðfélaga
- Falli maki frá renna greiðslur óskertar til sjóðfélaga að nýju
- Skattlagt hjá viðtakanda

2. tl. 3. mgr. 14. gr. Réttindaskipting

- Fyrir 65 ára aldur
- Sjúkdómar eða heilsufar dragi ekki úr lífslíkum
- Sjálfstæður réttur
- Lífeyrisskuldbindingar óbreyttar

3. tl. 3. mgr. 14. gr.

Iðgjald - framtíðarréttindi

- Myndar sjálfstæð framtíðarréttindi
- Getur haft áhrif á lífeyrisskuldbindingar ef greitt er í jafna réttindaávinnslu
- Fellur niður við 70 ára aldur þess sem eldri er

2. mgr. 8. gr. laga nr. 129/1997

„Rétthafa skv. 1. mgr. er óheimilt að framselja, veðsetja eða á annan hátt ráðstafa innstæðu eða réttindum samkvæmt samningi um viðbótartryggingavernd eða lífeyrisréttindi í séreign nema með samkomulagi skv. 1.–3. tölul. 3. mgr. 14. gr. Ekki verður gerð aðför í réttindum samkvæmt slíkum samningi og enginn skuldheimtumaður í dánarbúi eða þrotabúi hefur rétt til að skerða réttindin á nokkurn hátt.“

- Líta ber framhjá erfðaskrá ef maki og börn eru til staðar.

Er heimilt að afturkalla samning?

- Greiðsluskipting – aðilar geta afturkallað
- Framtíðarréttindi – einhliða
- Þegar áunnið? – þyrfti samþykki viðkomandi sjóða – æskilegt að settar verði samræmdar reglur, sömu skilyrði er varðar sjúkdóma er draga úr lífslíkum o.s.frv.

Hverjir gera samning?

- Ekki hugsað sérstaklega sem skilnaðarúrræði
- Frjálsir samningar aðila
- Ekki samningskylda

Verðmæti sem geta fallið utan skipta

2. tl. 1. mgr. 102. gr. hjúskaparlaga nr. 31/1993:

„Réttindi í opinberum lífeyrissjóðum eða einkalífeyrissjóðum, svo og krafa til lífeyris eða líftryggingarfjár sem hefur ekki endurkaupsvirði samkvæmt kröfu annars makans eða þeirra sameiginlega.“

2. ml. 2. mgr. 102. gr. laga nr. 31/1993:

„Nú þykir ósanngjarnt gagnvart hinum makanum að verðmætum eða réttindum skv. 2., 3. eða 4. tölul. sé haldið utan skipta og er þá heimilt að bæta honum það með fjárgreiðslum sem eftir atvikum má inna af hendi með nánar greindum afborgunum.“

Dómar Hæstaréttar

- Hrd. 18. des. 2001, mál nr. 253/2001:
  - Ekki ósanngjarnt
- Hrd. 26. apríl 2002, mál nr. 170/2002:
  - Talið ósanngjarnt
- Hrd. 10. október 2002, mál nr. 445/2002:
  - Talið ósanngjarnt
- Hrd. 27. ágúst 2007, mál nr. 369/2007:
  - Ekki ósanngjarnt - kaupmáli
- Hrd. 29. janúar 2009, mál nr. 255/2008
  - Talið ósanngjarnt
- Hrd. 17. september 2012, mál nr. 568/2012:
  - Ekki sýnt fram á að væri ósanngjarnt

Drög að reglum og ný eyðublöð

- Nánari útfærsla er viðkemur skiptingu réttinda
- Reglugerð/reglur?
- Eyðublöð – sett á rafrænt form
- Athugasemdir og ábendingar berist á netfangið: radstefna@ll.is

VERKFERILL

SKIPTING ELLILÍFEYRISRÉTTINDA

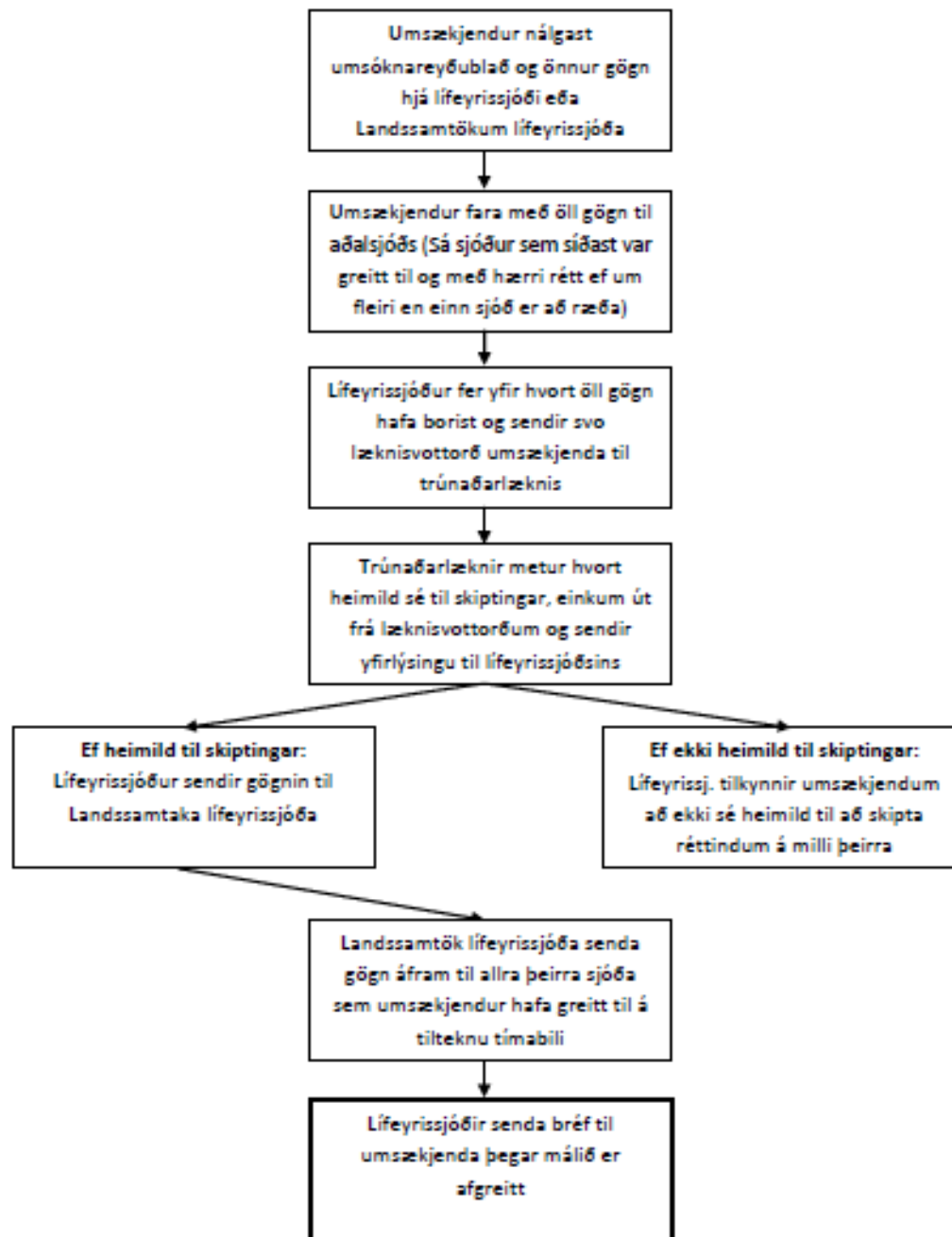
Sara Jóna Stefánsdóttir, hagfræðingur

- **Verkferill**
- Umsækjendur nálgast eyðublöð hjá lífeyrissjóði s.s. á heimasíðu eða með öðrum hætti
- Útfylltum gögnum er skilað inn til þess lífeyrissjóðs sem aðilar greiddu í síðast - Athuga: Einungis á að skila inn læknisvottorðum ef um skiptingu áunninna réttinda er að ræða. Ef einungis er verið að sækja um skiptingu framtíðarréttinda þarf ekki að skila inn læknisvottorðum.
- Starfsmenn sjóðsins fara yfir hvort öllum gögnum hafi verið skilað og þau rétt útfyllt

- Þegar öll gögn hafa borist, eru vottorðin send til trúnaðarlæknis viðkomandi sjóðs
- Trúnaðarlæknir metur hvort heimild sé til skiptingar út frá vottorðum og sendir yfirlýsingu til sjóðsins
- Samningur milli sjóða um gagnkvæma viðurkenningu á mati trúnaðarlæknis
- **Ekki heimild til skiptingar** → Lífeyrissjóður tilkynnir umsækjendum að ekki sé heimild til að skipta réttindum á milli þeirra (hér ber að gæta að andmælarétti)
- **Heimild til skiptingar** → Lífeyrissjóður sendir gögnin til Landssamtaka lífeyrissjóða

- Landssamtök lífeyrissjóða senda gögn áfram til allra þeirra sjóða sem umsækjendur hafa greitt til á tilteknu tímabili
- Lífeyrissjóðir senda bréf til umsækjenda þegar málin eru afgreidd

Miðlæg skráning

- Nauðsynlegt að vita um samninga þegar skipt er framtíðarréttindum
- Nafnaskrá lífeyrissjóða?

Spurt og svarað